

Svenska Parson Russell Terrierklubben

Rasspecifik Avelsstrategi

Revidering per 2010-03-08

UNDERLAG FÖR
AVELSSTRATEGI 2010
FÖR PARSON RUSSELL TERRIER
RAS 2003 REVIDERING PER 2010-03-08

Historik

Parson russellterrierns vagger stod i Devon, England där den legedomspunne rävjagande kyrkoherden John "Jack" Russell med start 1819 lade grunden för rasen med sitt oförtrutna sökande efter den optimala grytterriern: rätt konstruerad för att effektivt kunna spränga räv ur gryt. Han utgick från, i huvudsak övervägande vita, rävjagande terrier i sitt avelsarbete. Rasen levde sedan länge utanför den engelska kennelklubben, omhuldad av jägare och s.k. hunts. Först så sent som 1990 erkändes rasen av den brittiska kennelklubben, följd av FCI och den australiska kennelklubben och 2001 även av den amerikanska klubben (AKC). FCI godkände rasen 1992 under namnet Parson Jack Russell Terrier (namnbyte till Parson Russell Terrier skedde 2001), vilket innebär att rasen fortfarande får betraktas som ung i Sverige. De första snart 18 åren har, i avelsarbetet, handlat mycket om att få homogenitet i utseendet, och när det gäller hälsan, upptäcka vad rasen bär på.

Under de inledande åren inmönstrades många hundar som fyllde kriterierna för hur en parson skall se ut. Dessa hundar har inte, i SKK:s register, komplett treleds stamtavla vilket resulterar i stamtavlor där det på förfäderna står *ej registrerad*. Det importerades också hundar framförallt från England. De inmönstrade och importerade hundarna utgör grunden för den svenska stammen. På en del av de inmönstrade hundarna går det inte att härleda härstamningen och mycket talar för att det kan finnas andra raser inblandade. Ibland föds det valpar som inte är parsonlika, t.ex. hundar som blir kortbenta eller mycket stora som 40-50 cm, får ståndöron eller stora, tunga, runda öron eller avvikande pälskvalitet vilket kan vara en indikation på det. I England, under rasens 200-åriga historia, korsades andra raser in för att man ville ha in specifika egenskaper, dels användbara i den grythund som även skulle kunna springa en hel dag med hästar och hounds, dels passande till den käcka lilla sällskapshund som blivit en av de mest efterfrågade i England. Detta kan vara förklaringen till den ännu ganska stora variationen i utseendet.

Inmönstringar har skett fortlöpande och på senare år särskilt i.o.m. att jack russellterriern upptogs av SKK. Under 2008 upphörde dessa inmönstringar och nu gäller samma regler för parson som för alla andra raser. Det vill säga att inmönstring av enskilda individer kan ske om särskilda skäl föreligger. Åren 1992 – 2008 inmönstrades 122 individer som parson och 87 hundar importerades, företrädesvis från de nordiska grannländerna, Storbritannien, Tyskland och USA.

Rasen är - i allt vad rasstandarden föreskriver - optimerad för grytjakten och svenska parson har prövas i ökande utsträckning; dels i provgryten, dels i den aktiva jakten som sprängare och förliggare i naturgryt samt som kortdrivande och stötande hund.

Population och avelsstruktur

Runt 2003 ökade populationen stadigt med ca 200 registreringar per år och uppgick, år 2003, till ca 1500 registrerade parson. Ökningen förväntades fortgå i samma takt.

Avelsbasen var relativt snäv, den effektiva avelsbasen låg under de 100 individer, som är det minsta man rekommenderar. För att rasen skulle utvecklas hälsosamt, med en rik genetisk

variation, behövde fler individer användas i avel. Mellan 1996-2001 var den effektiva avelsbasen, enligt dataprogrammet Lathunden, cirka 40 individer; 1997-2002 ca 63. Målet i RAS var att till 2009 ha fördubblat siffran.

Förutsättningen för att den effektiva avelsbasen skall öka är att man använder outnyttjade individer, som är mindre besläktade än de som används, den tillgängliga basen per 2003 var ca 173 individer.

Rasklubben rekommenderade 2003 att en hanhund under sin livstid inte ska få fler valpar än 25% av årsproduktionen av valpar i rasen (ca 50 st.).

2008-2009

Registreringar under den senaste 10-årsperioden uppgår till 2650 stycken. Antalet nya individer som fötts ligger i spannet 200-350 individer per år. Med ett krön vid 2005 har antalet registreringar sjunkit de senaste åren och under 2009 med hela 50 valpar, motsvarande hela 12 kullar av snittstorlek.

Antal reg./år	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Tikar (varav importer)	73	99	137	121	162	191	181	141	132	109
Hanar (varav importer)	87	105	125	120	166	170	158	156	122	95
Totalt	160	204	262	241	328	361	339	297	254	204

Inavelsgraden har sänkts från cirka 3 % vilket är positivt, och därmed har den effektiva avelsbasen ökat.

Inavelsgraden

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Inavelsgrad	2,1 %	2,2 %	3 %	3,2 %	3 %	2,4 %	2,1 %	1,9 %	1,3 %	1,5 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

För 2008 var inavelsgraden 1,3%, men det förekommer fortfarande enstaka parningar som tar sig över 10%. 2009 innebar en förhoppningsvis tillfällig ökning till 1,5%.

Fördeln parningar i %	Kullar födda									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Upp t.o.m. 6,25%	34	36	41	44	51	59	64	53	56	41
6,26% - 12,49%	5	5	12	12	7	12	6	4	3	2
12,5% - 24,99%	2	2	3	3	3	1	0	2	0	0
25% -	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kullstorleken har legat på dryga 4 valpar under hela årtiondet, men det kan nog sägas vara en dalande trend som kan vara värd att bevaka.

Föräldradjurens ålder vid första valpkull.

I RAS 2003 noterade man ett antal mycket unga föräldradjur producera sina förstakullar. 2005 var det absoluta lågvattenmärket när 8 mödrar och 12 fäder var mellan 13-18 månader. Därefter har allt färre riktigt unga djur tagits i avel före 18 månaders ålder. 2007 användes en tik som var under 12 månader och dessförinnan var det en hane per år i den åldersgruppen. 2008 såg bättre ut än på länge, emedan 2009 återigen innebar en tillbakagång

	7 - 12 mån	13 - 18 mån	19 - 24 mån	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	2	19	4	0	25
Fader	1	1	3	4	0	1	10
Totalt	1	1	5	23	4	1	

Målet för de kommande fem åren är att bibehålla inavelsgraden under 2%, begränsa enskilda hanars användning, bl.a. med hjälp av den rekommendation som klubben införde rörande hanhundsanvändning (att en hanhund används till maximalt 30-35 valpar) i samband med årsmötet 2009 samt att utbilda uppfödarna i dessa frågor.

Hälsa

Inför arbetet med den första versionen av Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för våra svenska parson valde klubben 2002 att sända ut en enkät till de då 200 medlemmarna med frågor om hundarnas hälsa. Enkäten bestod av 23 huvudfrågor. 30 svar inkom och ca 160 hundar rapporterades. Motsvarande enkät – denna gång med 30 frågor – sändes ut till 350 medlemmar i december 2008 och när svarstiden gick ut i början av maj 2009 hade 259 enkäter inkommit. Utskicket gick till de i december cirka 350 medlemmarna samt att det på klubbens hemsida fanns möjlighet att ladda ner enkäten för såväl medlemmar som gästade besökare.

Enkätsvaren 2003, liksom 2009, berättar att rasen med fog kunde betraktas som relativt frisk. En del ärftliga anomalier framkommer, men i väldigt liten omfattning - t.ex. dövhet, patellaluxation, HD, tumörer, infektionssjukdomar och hormonella problem, Legg Perthes med mera.

Lägger man de två enkäternas sida vid sida är det två spår som blir tydliga – om än fortfarande i relativt små tal – hudåkommor och allergier samt mentalitets- och temperamentsproblem.

Ambitionen med enkäterna – som är att betrakta som ett stickprov – är att i enlighet med SKK:s regelverk och rekommendationer arbeta i en öppen dialog för att uppmärksamma om någon sjukdom ökar i omfattning. Alla uppmanas fortlöpande att rapportera misstänkta genetiskt betingade sjukdomsfall till rasklubben. Så tar Avelskommittén emot rapporter från uppfödare och hundägare som publiceras i AK:s protokoll och därtill finns en öppen anomalirapporteringsfunktion (för diagnostiserade sjukdomar) på hemsidan sedan 2009.

Höftleder

Skrivningen i RAS 2003 slog fast: ”Höftledsdysplasi förekommer i större omfattning och idag ligger defekt procenten kring 6 %. T.o.m. 2003-11-30 är 223 parsons röntgade”. Tidiga utbrott av HD gjorde att några av rasens uppfödare valde att röntga eller genomföra stickprov. Det råder inte samsyn bland uppfödarna i HD-frågan. Vissa röntgar frekvent, andra direkt motsätter sig värdet av att ”mekaniskt” röntga parson – inte sällan med hänvisning till att en dysplastisk parson på grund av lättheten och konstruktion inte får de problem som tyngre raser får. Icke desto mindre - rasen i Sverige har sett gravt dysplastiska parson som man tvingats operera eller avliva redan i unga år.

Parningar sett ur HD-perspektiv 2000-2009:

Föräldradjur		Kullar födda									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HD grad A	HD grad A	1	1	8	10	4	12	11	9	12	12
HD grad A	HD grad B			1	2	7	6	15	10	10	6
HD grad A	HD grad C		1								
HD grad A	HD ua	2	6	6	2	3	3	3	1		
HD grad B	HD grad B					1	1	3	1		
HD grad B	HD ua			1	1						
HD ua	HD ua	15	5	2	3	1	1				
okänt	HD grad A	3	2	2	6	9	12	11	10	13	8
okänt	HD grad B				2	3	5	7	6	5	6
okänt	HD grad C							1	1		
okänt	HD ua	9	13	5	7	3	2	4	1		
okänt	okänt	11	15	31	26	30	32	25	22	20	12

När det gäller höftledsdysplasi, uppmanades uppfödarna av klubben att röntga sina avelsdjur, och 2003 sattes målet för 2009 vara att ha ökat röntgade individer till 25 % av

populationen. Vi ligger idag på dryga 12%. Medlemsmötet 13/2 2010 beslutade att lägga målet på 15% av populationen, som således bör vara HD-röntgad 2014.

Tandstatus

Enkäten 2003 visade tydligt att rasen även har problem med tandstatusen. Cirka 40 % hade tandförluster av olika storlek. Alla typer av förluster fanns, incessiver, premolarer och molarer. Även bettfel, såsom underbett, tångbett, sneda bett/ tänder förekommer.

Rasklubben utarbetade ett tandintyg som uppfödarna skickar med sina valpköpare, som skall fyllas i av veterinär när hunden har fyllt 1 år. Intyget skickas sedan till rasklubben. Detta för att få en tydligare bild av problemet, att förbättra tandstatusen i rasen, och att användandet av fulltandade individer skall öka i aveln.

RAS 2003 rekommenderade att åtminstone ett av föräldradyren skall vara fulltandad.

Den senaste enkäten beskriver inte en fullt så mörk bild som den förra. Bettfel och tandbortfall förekommer i för stor grad, men mörkertalen är stora.

Analysen att rasen har ett problem med bett och tandstatus kvarstår. En utvärdering av tandintygen ger för handen att klubben måste bearbeta uppfödarna och hundägarna mer aktivt för att få in ett statistiskt säkrare underlag under åren fram till 2014. Idag är det handfull uppfödare med valpköpare som engagerat stöttar projektet. Medlemsmötet 13/2 -10 vill se tandkontroll i samband med rasspecialerna.

Hörsel [NY]

Det har förekommit flera fall med hel- och halvdöva parson vilket gör att klubben numera, sedan ett årsmötesbeslut 2007, även rekommenderar BAER-test av avelsdjuren. Eftersom heldöva valpar oftast avlivas hos uppfödaren valde klubbens Avelskommitté att sända ut en riktad enkät till klubbens uppfödare hösten 2008, inför revideringen av RAS, för att utröna i vilken utsträckning dövhet belastar vårt avelsarbete. När hälften av uppfödarna hade svarat inför årsmötet - med en god mix av äldre och yngre, större och mindre kennlar - så gav det underlaget svaret att dövhet förekommer, men det är inte ett stort problem i rasen.

Sedan Parsonklubben införde rekommendationer om BAER-test har intygen som skickats in ökat i antal med en toppnotering på 50 intyg som inkom till Avelskommittén under 2008. Det är viktigt att fortsätta att informera, inte minst, nya uppfödare om att dövheten förekommer på rasen och att halvhörande hundar är svåra att definiera utan BAER-test.

Ögon [NY]

Antalet ögonundersökta individer i rasen i Sverige är få, men resultatet har hittills varit positivt. Endast tre hundar har haft diagnoser under det senaste decenniet - en ickeärfilig katarakt, en övrig partiell katarakt och en hund med näthinneveck. I januari 2010 inkom rapport om en första diagnosticerad dubbelsidig linsluxation som drabbat en importerad tik vid 5 års ålder.

Hösten 2009 kom både University of Missouri och Animal Health Trust i England med ett DNA-test, avseende linsluxation, som påvisar om en hund är **normal**, **bärare** eller kommer att bli **affekterad**. Testet utförs med kindsvabbar, inte med blodprov som SKK föreskriver för att ett DNA-testresultat ska kunna registreras centralt. Parsonklubben tillskrev SKK:s DNA-

grupp för att få igång processen mot en central registrering och påpekar för hundägare som testar dessförinnan att säkerställa id-kontrollen med veterinär och addera SKK:s DNA-remiss.

Med anledning av att parson i utlandet påvisar en förekomst av bland annat linsluxation, men också ärftlig katarakt och glaukom samt andra ögonsjukdomar har rasklubben kommit fram till att ögonstatusen på den svenska stammen bör undersökas under den kommande 5-årsperioden. Med tanke på att DNA-testet för linsluxation tillkommit sätter vi målet till att 265 (10%) svenska parsonindivider ska vara ögonlysta år 2009-2014.

Mentalitet

Mentaliteten skall även den styras av hundens funktion som grythund, förutom de krav som dagens samhälle ställer.

I rasstandarden står det: "Robust, ihärdig jaktterrier, särskilt lämpad för grytjakt." Därtill att "rasen skall huvudsakligen vara en arbetande terrier med förmåga och konstruktion för att gå i gryt liksom att jaga med drivande hundar. Till temperamentet är den oförfvägen och vänlig.". Alltså skall det strävas efter att den är modig nog att gå ner i gryt, skarp nog att spränga räv, vänlig mot artfränder och, framför allt, människor, samt att den ska fungera i samhället med samma mod och glädje.

Parson - en jakthundsras

Parson används framgångsrikt i jakt på räv och grävling, men även mård, mink och mårdhund, samt som kortdrivande/stötande på klövvilt. Jägarna gillar rasen då den även är en ypperlig familjehund. Viktigt är att parson russellterriern är en rävgrythund, vilket innebär att den aldrig får bli för skarp och elak och bita sig fast.

Som familjehund är den trogen och vill alltid vara med, den älskar att vara aktiv, då mår den som bäst, den är robust och orkar följa med på t.ex. fjällvandringar, ridturer och joggingrundor. Vill man ha en parson skall man själv vara en aktiv person.

I arbetet med mentaliteten finns en del verktyg. Rasklubben arbetar för mentalbeskrivningar, grytanlags- och jaktprov samt viltspår och har som krav för valpförmedling att föräldradjuren som har ställts ut med lägst en 2:a i kvalitet på officiell utställning eller har en officiell arbetsmerit.

Status arbetschampionat 2009

Helt klart arbetar vi mer med våra parsonhundar och det avspeglar sig med ökande siffror bland arbetschampionaten. Starter på grytprov har också ökat de senaste åren, vilket är viktigt då rasen är en grytjagande rävhund och det är viktigt att de egenskaperna bibehålls. 2003 hade 54 parson startats med godkända resultat på någon form av grytprov.

2009 års värden och inom parentes 2003 års värden. Med reservation för ännu ej inrapporterade bedrifter.

- 63 (8)grytjaktchampions – varav 48 sprängare och 15 förliggare, inkluderande 9 dubbelchampion. Av dessa har 29 gått i avel (varav 7 är dubbelchampion).
- 62 (15)viltspårchampion

- 14 (2) agilitychampion - 8 agility och 6 hopp, varav 3 är dubbelchampion.

Det ska också nämnas att ytterligare 68 parson har godkända grytanlagsprov.

Mentalbeskrivning (MH)

Mentalbeskrivningarna har successivt ökat inom rasen och en preliminär profil togs också fram. 285 parson har idag känd mental status. 27 parson mentalbeskrevs under 2009 och samma siffra gäller för 2008, emedan det låg över 30 i antalet åren dessförinnan.

I RAS 2003 konstaterades att många fler måste mentalbeskrivas och startas på grytprov för att få en bild av var rasen står per idag och vad som behöver arbetas på. Det finns en uttalad skepsis inom uppfödarledet mot mentalbeskrivningen som verktyg, med hänvisning till att parson är en jakthund och MH:t är ett instrument i grunden framtaget för bruksraserna.

På uppfödarkonferensen i Södertälje 2000 antogs en preliminär mental profil för parson enligt nedan, där beskrivs också hur de som är beskrivna i rasen är gentemot profilen.

Då en äldre hund uppvisar större miljöpåverkan i sina reaktioner än en yngre hund är enbart hundar 12-24 månader medtagna i sammanställningen 2008. Vi jämför var MH-sammanställning var när förra RAS 2003 gjordes med ”dagsvärdet” per 2008.

Vi markerar till höger med Minus och Plus och Ö= Önskat värde enligt rasprofilen.

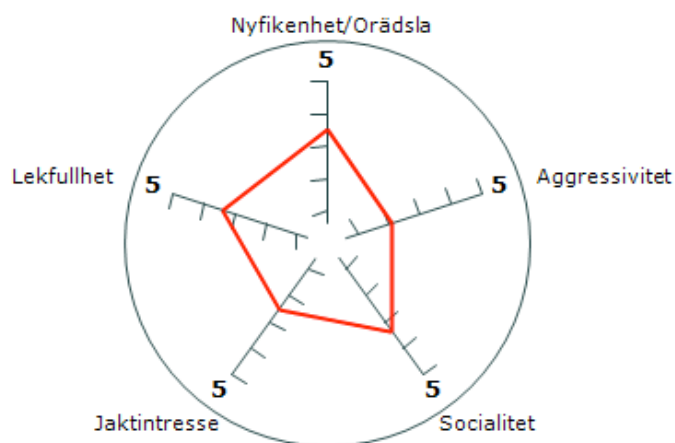
Sammanställning	1996-2000	önskvärt	2001-2007	differens	-/+ / Ö
Antal födda	733		1915		
Hundar med känd mental status	65		124		
Procent beskrivna	8,9 %		6,5 %		
1a.Kontakt hälsning	3,8	4	3,6	3,8	Ö
1b.Kontakt samarb.	3,3	4	3,3	3,4	
1c.Kontakt hantering	3,3	4	3,3	3,4	
2a.Lek 1 leklust	3,8	4	3,5	4,1	-
2b.Lek 1 gripande	3,5	4	3,1	3,3	-
2c.Lek 1 grip/dragk	3,2	4	3,1	3,1	
3a 1.Förföljande	3,1	4	3,1	3,4	
3a 2.Förföljande	3,2	4	3,1	3,2	
3b 1.Gripande	1,9	4	1,8	2,1	-
3b 2.Gripande	2,4	4	2,2	1,9	-
4.Aktivitet	3,2	2	3,4	3,7	-
5a.Avst.lek intresse	2,9	3	2,9	2,7	Ö
5b.Avst.lek hot/aggr	1,4	1	1,4	1,2	Ö
5c.Avst.lek nyfiken	3,5	5	2,5	2,6	-
5d.Avst.lek leklust	2,7	4	2,2	2,0	-
5e.Avst.lek samarb.	2,6	4	1,9	1,8	-
6a.Överr. rädsla	2,8	3	3,1	2,8	Ö
6b.Överr. hot/agg	2,2	1	2,1	2,2	Ändrad
6c.Överr. nyfikenhet	3,1	5	2,8	2,6	-
6d.Överr. kv. rädsla	1,4	1	1,7	2,0	-
6e.Överr. kv. intr.	1,3	1	1,5	1,6	
7a.Ljud rädsla	2,3	3	3,0	2,7	Ö
7b.Ljud nyfikenhet	3,9	5	3,7	4,1	
7c.Ljud kv. rädsla	1,1	1	1,2	1,2	Ö
7d.Ljud kv. intresse	1,6	1	1,5	1,7	
8a.Spöken hot/agg	2,8	3	2,7	2,7	Ö

8b.Spöken kontroll	4,0	5	3,5	3,5	-
8c.Spöken rädsla	3,1	2	3,1	2,4	
8d.Spöken nyfikenhet	2,5	5	2,6	2,6	
8e.Spöken kontakt	3,5	4	3,1	2,8	-
9a.Lek 2 leklust	3,7	4	3,7	3,7	Ö
9b.Lek 2 gripande	3,0	4	3,1	3,1	
10.Skott	2,4	1	2,1	1,9	+

Det finns några saker att fästa större vikt vid.

- Nyfikenheten, dvs. viljan att undersöka det farliga, på alla ”skrämsel”-moment i MH ligger långt under den önskvärda profilen.
- Reaktionen på skott har gått ner, även om det är en liten minskning så går det åt rätt håll, dvs. parson blir allt mindre skottberörda, vilket är glädjande. Men likafullt – skottberördheten är starkt arvbart.

Egenskapsvärden

— Medelvärde (ras, 190 st, 12-24 månader)

Om man jämför med rasprofilen år 2000 och rasprofilen år 2008 så kan man se att tendensen är att parson på flera moment kommer längre ifrån den önskvärda profilen, på några ställen är marginalerna små, men det är dock något att hålla ögonen på.

Av parson födda 1990 till och med 2009 har således 285 parson (8%) blivit beskrivna. Antal registrerade under samma period är 3564 st. En liten ökning procentuellt sedan 2006, men å andra sidan uppvisar de senaste åren en dalande frekvens. Ser man till den senaste 10-årsperioden (1999-2008) har däremot 239 parson (9,5%) mentalbeskrivits på ett underlag av födda 1999-2008 som motsvarar 2531 parson.

Det har på senare år anordnats en handfull MH i landet för enbart parson. Uppmaningen att mentalbeskriva våra parson gäller framgent.

Målet var att till år 2009 ha ökat antalet beskrivna individer till 25% av populationen och uppfödarna rekommenderas beskriva så många som möjligt. 2009 var inte det målet uppnått, på långa vägar, men det anses att det ska kvarstå som mål för den kommande

femårsperioden. Parsonklubben kommer att sätta ett ökat fokus på mentalitetsfrågan i bredd med det arbete som kommer att bedrivas inom SvTek och SKK. En ny rasprofil ska tas fram under 2010 då beskrivningen ändrats. Detta är inte minst viktigt med tanke på att enkäten ger för handen att det är ett av de områden som kan vara eftersatt inom rasens avelsarbete.

Exteriör och funktion

Parson Russell terriern är en grytjakthund, framförallt som rävsprängare. Funktionen skall styra den exteriöra aveln. Storleken: höjd och bröstomfång, är i nuläget mycket viktigt då rasen tenderar att bli för stor för att kunna gå ner i gryt.

Rasklubben beslutade därför att mäta höjden på hundarna på den årliga rasspecialutställningen 5 år framåt fr.o.m. 2003. Domaren rekommenderades att kontrollera, ”spanna”, hundarnas bröstorgar som skall kunnas nå runt med två medelstora händer.

2003 års mätning (61 hundar mättes) visade en medelhöjd på tikar 34,5 cm och hanar 37 cm. Ideelhöjden på tikar är 33 cm och hanar 36 cm enligt rasstandard. 2009 genomfördes motsvarande mätning: 52 hundar mättes och medelhöjden på hanar var 36,04 cm och tikar 33,66 cm.

Utställningschampionat registrerade i Sverige

Det finns 202 svenska utställningschampionat registrerade (taget från CK-boken) varav 102 är hanar och 100 tikar

Stickprovet med de frivilliga mätningarna på den årliga specialen kommer att fortsätta och även om en mätning av bröstkorgen inte säger något om dess så viktiga elasticitet, vilken en erfaret genomförd spanning gör, kommer även bröstkorgens omfång att mätas. Så kommer även klubben fortsätta verka för att exteriördomarna ska spanna parson efter konstens alla regler (dvs. hunden lyfts från bordet/golvet helt) och inte endast måtta omfånget med händerna och möjligen lyfta hundens framtassar från bordet). Metoden är nogsamt beskriven raskompendiet 2006 och i samband med revideringen som sker med anledning av den nya rasstandard - om möjligt än mer och ånyo - understrykas.

Rasstandard reviderad

I rasens ursprungsland England har man i de två klubbarna The Parson Russell Terrier Club och The Northern Parson Russell Terrier Club tillsammans reviderat rasstandard. Revideringen har sedan godkänts av klubbarnas medlemmar och av den engelska kennelklubben och vidarebefordrats till FCI. Översättningen och implementering av detta ombesörjer SKK, raskompendiet revideras av klubben och det arbetet startas inom kort.

Arbetet med RAS inom SPRTK under 2003-2010

Den svenska SKK-registrerade parson russellterrierns rasspecifika avelsstrategi – RAS 2003 – inleddes med en hälsoenkät ställd till medlemmarna i klubben, den och RAS-dokumentet sammanställdes under 2003 och 2004 inom klubben och vidarebefordrades till Svensk Terrierklubben 2004 för att året därpå fastställas av Svenska Kennelklubben den 6 september 2005.

När RAS 2003 författades hade rasen 10 års historia inom SKK och arbetet med avelsstrategin vilade på den första hälsoenkäten och aktiviteterna kring denna med bland annat uppfödarmötet där hälsofrågorna diskuterades. Sedan dess har RAS uppdaterats två gånger 2006 (augusti 2007) och 2008 (per 2008-12-31). Det arbetet har skett inom den av styrelsen utsedda Avelskommittén och har förankrats inom klubben via hemsida och medlemstidning.

Arbetsgång inför revideringen 2009/10

Hälsoenkäten

Startskottet gick under vinterhalvåret 2008-2009 i.o.m. att en ny hälsoenkät sändes ut till våra medlemmar, byggd på SvTek:s utförligare mall och på den som sändes ut till klubbens medlemmar för nu sju år sedan.

Tryckta enkäter utsändes till 350 medlemmar postalt i december samtidigt med att klubbtidningen också beskrev det förestående arbetet med RAS. Dessutom kunde parsonägare, även ickemedlemmar, ladda ner enkäten på klubbens hemsida. På grund av att hemsidan inte var i funktion under en del av den här perioden tvingades AK förlänga svarstiden till 2 maj 2009. På klubbens årsmöteshelg i februari 2009 diskuterades enkätsvar, hälsofrågor på grundval av RAS-uppdateringen per 2008-12-31.

Totalt 259 svar inkom. Enkäten engagerade många medlemmar i RAS-nära frågor - vilket var en viktig poäng i sig. Det hör också till bilden att det fanns en uppfödarledd opposition emot enkäterna (hälso- och dövhets) och RAS i detta sammanhang. En delredovisning inleddes i februari och slutredovisning gjordes inför slutfasen av RAS-diskussionerna via hemsida och klubbtidning.

Hörselenkäten

Utskickades till klubbens då drygt 40 uppfödare för att kartlägga hur stort problem rasen har med dövheten. Ambitionen var givetvis att få ett antal sedan många år etablerade uppfödare att berätta om sina värdefulla erfarenheter. Trots att vissa uppfödare motsatte sig enkäten fick vi ett värdefullt material tillbaka från uppfödare med god spridning i erfarenhetsspannet och framförallt ett par viktiga större och mångåriga avelsprogram. Enkäten redovisades för alla medlemmar i PowerPoint på diskussionsforumet.

Årsmöteshelg 2009 med medlemmöte

På klubbens årsmöteshelg i februari 2009 diskuterades då inkomna enkätsvar, hälsofrågor på grundval av RAS-uppdateringen per 2008-12-31.

Newsletter

Parsonklubbens medlemstidning Newsletter har en fast avdelning för Avelskommittén. Där har arbetet med RAS fortlöpande rapporterats och fördjupats. Därtill har brett uppslagna rapporter från SKK:s Avelskonferens i mars och SvTek:s dito i april publicerats för att sätta in parsons avelsstrategi i sitt större sammanhang. Det som utgör SKK-organisationens ryggrad – avelsstrategiarbetet. I julnumret 2009 publiceras ett preliminärt RAS.

Diskussionsforum på klubbens hemsida

Därefter har Avelskommittén initierat en dialog med klubbens medlemmar via ett specialbyggt *diskussionsforum* på klubbens hemsida där olika delar av ”grund-RAS” lyfts fram för att problematisering och diskussion. Till att börja med diskuterades de målbilder som sattes i grunddokumentet – vad hade uppnåtts och vad vill vi arbeta med för mål under nästa 5-årsperiod? Därefter lyftes de nya frågeställningar som uppkommit sedan RAS skrevs – ögonsjukdomar, dövhet med mera - upp till diskussion.

Medlemsmöte rörande RAS i samband med Rasspecialen

Vid medlemsmötet i samband med Specialen 23 augusti 2009 genomfördes ett välbesökt flera timmar långt frukostmöte där de diskussioner som förevarit på nätet diskuterades i öppet forum. Anteckningarna från detta möte delgavs medlemmarna och nya frågor och påstående formulerades och publicerades för diskussion på forumet.

Årsmöteshelgen den 13-14 februari 2010

Lördagen den 13 februari kommer revideringen av RAS diskuteras en sista gång och ett mindre antal ändringar och adderingar tillfördes och det slutredigerade dokumentet låg på hemsidan sju dagar för läsning i sitt slutgiltiga skick innan det avsändes till Svenska Terrierklubben för läsning och vidarebefordran till Svenska Kennelklubben.

Källor

RAS PRT 2003

Hälsoenkät SPRTK 2003

Hälsoenkät SPRTK 2009

SKK Avelsdata

SPRTEK/AK – protokoll och medlemmarnas inrapportering av anomalier

Stockholm den 8/3 2009

SPRTEK:s Avelskommitté

Annica Andersson (smk)

Laila Rantanen